

Stabligės gydymas ir profilaktika

Schemas iš doc. Jolitos Pakalnienės pranešimo *Stabligė – reta, bet sunki liga*, pristatyto 2022 metais birželio 3 dieną Klaipėdoje vykusioje konferencijoje *Infektologija 2022*.

<p>Toksino gamybos stabdymas</p> <ul style="list-style-type: none"> Žaizdos revizija (svetimkūnių ir negyvybingų audinių pašalinimas) Antibakterinis gydymas: metronidazolis 500 mg i/v kas 6–8 val. arba penicilinas G 2–4 mln. VV i/v kas 4–6 val. arba doksiciklinas 100 mg i/v kas 12 val. Trukmė 7–10 d. 	<p>Toksino neutralizacija</p> <ul style="list-style-type: none"> Pasyvioji imunizacija žmogaus stabligės imunoglobulinas (HTIG; <i>Human Tetanus Immune Globulin</i>) dozė: 500 TV i/m vieną kart (atsižvelgti į gamintojo rekomendacijas); didesnių dozių (3000–6000 TV) ar intratekalinio skyrimo nauda neįrodyta Aktyvioji imunizacija vakcina > 20 TV išgryninto stabligės anatoksinos (dT, TdaP) i/m ar s/c schema: 0, 1–2, 6–12 mėn. <p>Vakcina ir HTIG leidžiami į priešingą kūno pusę</p>	<p>Planinė stabligės profilaktika suaugusiesiems</p> <ul style="list-style-type: none"> Pirminė vakcinacija 3 dT dozės Revakcinacija 1 dozė kas 10 metų (dT) vieną revakcinaciją dT vakcina pakeisti revakcinacija dTap vakcina <p><small>dT – difterijos, stabligės toksoidų vakcina dTap – difterijos, stabligės toksoidų ir nelgštelinio kokliušo vakcina</small></p>
--	---	---

Schemas (adaptuota pagal *UpToDate*) iš gyd. Lino Svetiko pranešimo *Poekspozicinė profilaktika*, pristatyto 2022 metais birželio 3 dieną Klaipėdoje vykusioje konferencijoje *Infektologija 2022*.

STABLIGĖS PEP

Ankstesnė vakcinacija nuo stabligės	Švarios ir nedidelės žaizdos		Kitos žaizdos	
	Stabligės vakcina	Žmogaus stabligės imunoglobulinas	Stabligės vakcina	Žmogaus stabligės imunoglobulinas
< 3 dozės arba nežinoma	Taip	Ne	Taip	Taip
≥ 3 dozės	Tik jei paskutinė stabligės vakcinos dozė > prieš 10 metų	Ne	Tik jei paskutinė stabligės vakcinos dozė > prieš 5 metų	Ne

- Jeigu yra indikacijos, tinkama stabligės imunoprofilaktika turi būti paskirta, net jei pacientas kreipėsi itin vėlai
- Anksčiau nuo stabligės nevakcinuotiems pacientams, stabligės imunoglobulinas gali būti skiriamas iki 21 dienos po susižalojimo
- Kuomet yra skiriama ir stabligės vakcina ir stabligės imunoglobulinas, abu preparatai turi būti skiriami į skirtingas anatomicines vietas

STABLIGĖS PEP

IMUNOGLOBULINAS

- Galimi preparatai
 - Žmogaus stabligės imunoglobulinas (250 TV).
 - Arklių imunoglobulinas nuo stabligės (1500 TV)
- Dozė gali būti dvigubinama:
 - kai yra sudėtingos ar infekuotos žaizdos
 - kai švirkščiami pavėluotai (praėjus daugiau kaip 24 val. po susižeidimo)
 - suaugusiesiems, turintiems antsvorį
 - asmenims su nudegimais, nekroziniiais pažeidimais, ištiktiems šoko (staigus nualpimas su ryškiai sumažėjusiu kraujospūdžiu) su hemoragijomis
- Lietuvoje registruotų stabligės imunoglobulinų preparatų nėra
- Šiuo metu Lietuvoje naudojamas Indijoje gamintas žmogaus stabligės imunoglobulinas

Schema iš ruošiamo infekcinių ligų vadovėlio (adaptuota pagal Valstybinę vaistų kontrolės tarnybą).

Poekspozicinės stabligės imunoprofilaktikos schema suaugusiesiems

Žaizda	Neimunizuotas arba iš dalies imunizuotas pacientas. Pagal rizikos ligas / būkles	Visiškai imunizuotas pacientas	
		Laikotarpis po paskutinės revakcinacijos	
		5–10 metų	>10 metų
Maža, švari	dT**	–	dT
Didelė, švari	250 TV HTIG* dT**	dT	250 TV HTIG* dT
Užleista arba nepakankamai išvalyta	500 TV HTIG* dT** Antibiotikai	dT Antibiotikai	500 TV HTIG* dT Antibiotikai

dT – difterijos ir stabligės vakcina, skirta suaugusiems skiepyti (0,5 ml), HTIG – žmogaus imunoglobulinas nuo stabligės, TV – tarptautiniai vienetai.

* Naudokite atskirus švirkštus ir adatas, injekuokite į skirtingas rankas.

** Baikite vakcinaciją laikydamiesi skiepijimo grafiko (0, 1–2, 6–12 mėnesių).